

Наша СЛОВА

Газета выходзіць з сакавіка 1990 года

№ 2 (1153) 8 СТУДЗЕНЯ 2014 г.

Дарагія сябры “Нашага слова”!

У гэтым квартале адбылося нязначнае зніжэнне колькасці падпісчыкаў па некаторых абласцях і па горадзе Менску. Разам з тым высокую стабільнасць дэманструе Слуцка-Салігорскі рэгіён, хоць раптам упала падпіска ў Любані. Прадаўжае радаваць Кіраўск. Вырасла падпіска ў Берасці, Віцебску, Валожыне, Гіі, Слоніме, Шаркаўшчыне, Лідзе, Магілёве, Асіповічах, некаторыя іншыя гарадах.

Кастрычнік Студзень		Кастрычнік Студзень	
Берасцейская вобласць:			
Баранавічы р.в.	18	19	
Бяроза р.в.	9	10	
Белаазёрск р.в.	1	1	
Бярэсце гор.	14	16	
Ганцавічы р.в.	-	1	
Драгічын р.в.	1	-	
Жабінка р.в.	-	1	
Іванавічы р.в.	2	2	
Івацэвічы р.в.	12	10	
Камянец р.в.	2	2	
Кобрын гор.	1	1	
Лунінец гор.	2	2	
Ляхавічы р.в.	-	1	
Маларыта р.в.	-	1	
Пінск гор.	7	7	
Пружаны р.в.	10	8	
Столін р.в.	1	1	
Усяго:	80	83	
Віцебская вобласць:			
Бешанковічы р.в.	1	1	
Браслаў р.в.	1	1	
Віцебск гор.	29	33	
Віцебск РВПС	2	2	
Верхнедзвінск р.в.	4	4	
Глыбокае р.в.	5	5	
Гарадок р.в.	5	4	
Докшыцы р.в.	1	1	
Дуброўна р.в.	-	2	
Лёзна р.в.	1	1	
Лепель р.в.	1	1	
Міёры р.в.	3	3	
Новаполацк гор.	12	13	
Орша гор.	3	5	
Полацк гор.	6	5	
Паставы р.в.	18	16	
Расоны р.в.	1	1	
Сянно р.в.	2	2	
Талочын р.в.	1	1	
Ушачы р.в.	1	2	
Чашнікі р.в.	1	1	
Шаркаўшчына р.в.	6	8	
Шуміліна р.в.	-	1	
Усяго:	104	113	
Менская вобласць:			
Беразіно р.в.	3	3	
Барысаў гор.	9	10	
Вілейка гор.	3	2	
Валожын гор.	8	12	
Дзяржынск р.в.	8	7	
Жодзіна гор.	-	-	
Клецк р.в.	2	1	
Крупкі р.в.	7	5	
Капыль р.в.	2	5	
Лагойск	6	5	
Любань р.в.	4	1	
Менск гор.	297	277	
Менск РВПС	10	11	
Маладзечна гор.	13	12	
Мядзель р.в.	2	2	
Пухавічы РВПС	5	3	
Нясвіж р.в.	6	6	
Смалявічы р.в.	2	1	
Слуцк гор.	23	23	
Салігорск гор.	71	71	
Кастрычнік Студзень			
Ст. Дарогі р.в.	1	-	
Стоўбцы р.в.	4	2	
Узда р.в.	2	1	
Чэрвень р.в.	4	4	
Усяго:	492	464	
Гомельская вобласць:			
Буда-Кашалёва	2	3	
Брагін р.в.	1	1	
Ветка р.в.	1	1	
Гомель гор.	33	32	
Гомель РВПС	2	1	
Добруш р.в.	1	-	
Ельск р.в.	-	1	
Жыткавічы р.в.	10	11	
Жлобін гор.	2	2	
Калінкавічы гор.	-	1	
Карма р.в.	2	2	
Лельчыцы р.в.	3	-	
Лоеў р.в.	1	-	
Мазыр гор.	2	2	
Акциябарскі р.в.	-	1	
Нароўля р.в.	1	-	
Петрыкаў р.в.	-	2	
Рэчыца гор.	1	1	
Рагачоў гор.	2	2	
Светлагорск гор.	2	3	
Хойнікі р.в.	1	1	
Чачэрска р.в.	1	-	
Усяго:	68	67	
Гарадзенская вобласць:			
Бераставіца	4	3	
Ваўкавыск гор.	10	9	
Воранава р.в.	4	5	
Гародня гор.	40	37	
Гародня РВПС	21	20	
Дзятлава р.в.	14	14	
Зэльва р.в.	3	3	
Гіе р.в.	2	5	
Карэлічы р.в.	4	4	
Маствы р.в.	4	3	
Наваградск гор.	5	2	
Астравец р.в.	6	6	
Ашмянны р.в.	3	2	
Смаргонь гор.	6	5	
Слонім гор.	8	11	
Свіслач р.в.	4	4	
Шчучын р.в.	3	2	
Ліда	14	16	
Усяго:	155	151	
Магілёўская вобласць:			
Бабруйск гор.	4	5	
Бялынічы р.в.	-	1	
Быхаў р.в.	1	1	
Глуск р.в.	-	1	
Горкі гор.	1	1	
Дрыбін р.в.	1	-	
Кіраўск р.в.	19	19	
Клічаў р.в.	-	2	
Клімавічы р.в.	1	-	
Касцюковічы р.в.	1	1	
Краснаполле р.в.	1	-	
Крычаў р.в.	1	-	
Круглае р.в.	3	1	
Мсціслаў р.в.	2	2	
Магілёў гор.	36	46	
Магілёў РВПС	1	1	
Асіповічы гор.	11	13	
Слаўгарад р.в.	1	2	
Хоцімск р.в.	-	1	
Чэрыкаў р.в.	1	1	
Чавусы р.в.	1	-	
Шклоў р.в.	3	1	
Усяго:	89	99	
Усяго на краіне:	988	977	

Хачу, каб у Беларусі размаўлялі па-беларуску

Ніл Гілевіч завяршыў выданне 23-тамавага збору твораў

Напярэдадні Новага году выйшла апошняя кніга з 23-тамавага збору твораў Ніла Гілевіча, які народны паэт Беларусі выдаваў 10 гадоў за свой уласны кошт. У збор увайшлі рэчы, напісаныя больш як за 60 гадоў.

Укладаючы збор твораў Ніл Гілевіч паграбавальна выбіраў найлепшае з напісанага. На жаль, кнігі выходзілі зусім невялікім накладам - некаторыя тамы толькі па 50-100 асобнікаў. Большую частку аўтар раздаваў родным, сябрам і знаёмым.

Паэт сціпла адмовіўся гаварыць пра значнасць завяршэння працы над 23-тамовікам, палічыўшы, што пра вынік ягонага 10-гадовага працы найлепш распавядуць бліжэйшыя сябры і чытачы. Але адзначыў, што гэта - не поўны збор твораў і не выбранае, а тыя творы, якія ён сам лічыў найлепшымі ў сваёй творчасці. Таксама Ніл Гілевіч пацвердзіў, што ўсе выдадзеныя кнігі надрукаваў за сваю невялікую пенсію:

- Гэта вялікі збор. Але ж гэта не поўны акадэмічны збор, поўны збор пры жыцці не выдаецца. Гэта проста вялікі збор. А поўны акадэмічны, можа, будзе налічваць і 33 тамы,

а то і больш. Гэта я лепшае адбіраў. Яшчэ на 7-10 тамоў засталося за бортам.

Я гэты збор выдаў за сваю дохлюю пенсію. Ніводнага рубля нікім спонсар мне не даваў. Я ж чытаю навіны і ведаю, як паэты на 20, 30, 40 гадоў за мяне маладзейшыя ездзяць па Еўропе, атрымліваюць ад спонсараў дапамогу. Вялікую дапамогу. А я - ні капейкі. Я ўсе 23 тамы за гэтыя 10 гадоў выдаў за свае грошы. У мяне тры тамы выйшлі па 50 экзэмпляраў. Некалькі тамоў - па 70, некалькі - па 100. Самае большае - гэта 100 экзэмпляраў. Гэта ж насмешка і здзек. Ну хоць бы 200, хоць бы 300. А дзе грошы ўзяць? Хто і дзе пачытае гэты збор? Толькі ў Нацыянальнай бібліятэцы. Бо астатняе я ўсё раздаў сваім родным і сябрам. А як жа?

Літаратуразнаўца і сяброўка паэта Лідзія Савік у 2003 годзе прысутнічала на прэзентацыі праекту выдання. Распавядаючы пра жанравую разнастайнасць збору, яна кажа, што праца, праробленая Нілам Гілевічам падчас стварэння 23-тамовіка, пад сілу хіба што цэламу літаратурнаму інстытуту:

- Найперш Ніл Гілевіч

- паэт. Таму паэзія займае ажно шэсць тамоў збору. Гэта вершы, вершаваныя раманы "Родныя дзеці", паэмы, сатыра і гумар, літаратурныя містыфікацыі, цыкл гістарычных паэмаў, казкі і загадкі для дзяцей. Тры тамы займаюць пераклады са славянскіх моваў: балгарскай, расейскай, украінскай, польскай, славенскай, сербскай, харвацкай, лужыцкай, македонскай, чэшскай - усяго больш за 400 паэтаў. Ніл Сымонавіч не проста пераклаў гэтыя вершы, а перастварыў іх на цудоўнай беларускай мове, увёўшы безліч замежных паэтаў у беларускую літаратуру. Публіцыстыка, якая ўвайшла ў збор, - гэта прасякнуты бо-лем роздум над сучасным жыццём, над становішчам нашай мовы, літаратуры і культуры.

Апошні том збору выдадзены пад нумарам 22, таму што 23-ці выйшаў раней.

Паэт Анатоль Вярцінскі назіраў, з якім пачуццём Ніл Гілевіч узяў у рукі завяршальны том сваёй працы:

- 29 снежня Ніл

Гілевіч пабачыў на яве апошні том распачатага 10 гадоў таму выдання 23-тамавага збору твораў. Пабачыў, патрымаў у руках і паставіў на сваё, адпаведна нумарацыі, месца, побач з падобнымі цёмна-сіняга колеру томікамі. Кажу як сведка. Бо акурат у гэты дзень традыцыйна наведваў Ніла Сымонавіча, каб пабачыцца і пагаманіць на мяжы двух гадоў, у тым ліку пра пэўныя вынікі 2013 году. І тут вось, амаль калядны чуд, падаспеў гэты добры, пазітыўны вынік.

Не педзячы на ўсе неспрыяльныя абставіны, смела задуманы і руліва падрыхтаваны маштабны выдавецкі праект канчаткова рэалізаваўся. Збор твораў у 23 тамах стаў фактам. І, трэба думаць, фактам не толькі творчай біяграфіі аўтара, але і ўсёй беларускай літаратуры, фактам грамадска-культурнага жыцця краіны.

Значэнне падзеі - не столькі ў вонкавых параметрах, колькі ў змесце, у танальнасці і сэнсава-выяўленчай сутнасці, у маральным крэда аўтара. У дадзеным выпадку гэта крэда вельмі цэльнае, вытрыманае, паслядоўнае з твораў у твор, з аднаго тома ў другі.

Радзi Свобода.

ISSN 2073-7033

9 772073 703003

Юбілейныя і памятныя даты 2014 года

СТУДЗЕНЬ

3 студзеня - 70 гадоў з дня нараджэння **Міхася Раманюка**, вядомага беларускага мастацтвазнаўца і этнографа.

6 студзеня - 100 гадоў з дня нараджэння **Тодара Лебяды**, беларускага пісьменніка.

7 студзеня - 90 гадоў з дня нараджэння **Барыса Бур'яна**, тэатральнага крытыка, празаіка, сцэнарыста.

8 студзеня - 90 гадоў з дня нараджэння **Ўладзіміра Дадзімава**, беларускага празаіка.

8 студзеня - 75 гадоў з дня нараджэння **Барыса Мускага**, актыўнага сябра ТБМ.

8 студзеня - 10 гадоў таму ў штотыднёвіку "Наша слова" надрукавана "Стратэгія дзейнасці ГА "Таварыства беларускай мовы імя Ф. Скарыны" па развіцці беларускай мовы ў XXI стагоддзі".

14 студзеня - 80 гадоў з дня нараджэння **Уладзіміра Лазоўскага**, беларускага мовазнаўца, кандыдата філалагічных навук, прафесара.

14 студзеня - 75 гадоў з дня нараджэння **Васіля Шаранговіча**, народнага мастака Беларусі.

17 студзеня - 110 гадоў з дня нараджэння **Алесь Якімовіч**, празаіка, паэта, заслужанага дзеяча культуры БССР.

18 студзеня - 130 гадоў з дня нараджэння **Адама Лісоўскага**, беларускага грамадска-культурнага дзеяча, каталіцкага духоўніка.

24 студзеня - 110 гадоў з дня нараджэння **Янкі Шутовіча**, беларускага культурнага дзеяча, літаратуразнаўца.

24 студзеня - 75 гадоў з дня заснавання (1939) **Нацыянальнага мастацкага музея Беларусі**.

25 студзеня - 210 гадоў з дня нараджэння **Антона Адынца**, паэта, перакладчыка, мемуарыста.

25 студзеня - 90 гадоў з дня нараджэння **Віктара Мартынава** (1924-2013), беларускага мовазнаўца.

26 студзеня - 450 гадоў таму (1564 г.) каля в. Іваньск (цяпер Чашніцкі раён), на р. Ула, адбылася **Ульская бітва** паміж войскамі Расіі і ВКЛ у час Лівонскай вайны.

28 студзеня - 125 гадоў з дня нараджэння **Яэпа Мамонькі** (1889-1937), беларускага палітычнага дзеяча і публіцыста.

29 студзеня - 130 гадоў з дня нараджэння **Антона Луцкевіча** (1884-1942), гісторыка, публіцыста, палітычнага і грамадскага дзеяча.

29 студзеня - 90 гадоў з дня нараджэння **Арцёма Ба-**

ханькова, беларускага мовазнаўца.

31 студзеня - 85 гадоў з дня нараджэння **Анатоля Грыцкевіча**, доктара гістарычных навук.

ЛЮТЫ

4 лютага - 80 гадоў з дня нараджэння **Арсеня Ліса**, фалькларыста, доктара філалагічных навук.

4 лютага - 80 гадоў з дня нараджэння **Міколы Савіцкага**, змагара за беларускую мову, кандыдата эканамічных навук, прафесара.

6 лютага - 100 гадоў з дня нараджэння **Аркадзя Куляшова** (1914 - 1972), народнага паэта Беларусі (1968 г.).

8 лютага - 100 гадоў з дня нараджэння **Валянціна Таўлая**, беларускага паэта.

9 лютага - 110 гадоў з пачатку **руско-японскай вайны** 1904 - 1905 гг. Тысячы беларусаў былі мабілізаваны і ўдзельнічалі ў ёй.

11 лютага - 150 гадоў з дня нараджэння **Люцыяна Ўземблы**, гісторыка культуры, краязнаўца, калекцыянера.

12 лютага - 90 гадоў з дня нараджэння **Аляксандра Капусціна**, беларускага празаіка, публіцыста, перакладчыка.

12 лютага - 80 гадоў з дня нараджэння **Міколы Янкоўскага**, беларускага фалькларыста, кандыдата філалагічных навук, дацэнта.

14 лютага - 190 гадоў з дня нараджэння **Антона Залескага**, мастака, удзельніка паўстання 1863-64 гг.

15 лютага - 110 гадоў з дня нараджэння **Ларысы Александровіч** (1904 - 1980), спявачкі, опернага рэжысёра.

15 лютага - 25 гадоў таму (1989 г.) закончаны вывад савецкіх войскаў з **Афганістана**.

16 лютага - 90 гадоў таму (1924 г.) заснавана бібліятэка Інстытута беларускай культуры (цяпер Цэнтральная бібліятэка імя Якуба Коласа НАН Беларусі).

17 лютага - 75 гадоў з дня нараджэння **Мечыслава Курыловіча**, беларускага паэта.

18 лютага - 70 гадоў з дня нараджэння **Яўгена Будзінаса**, беларускага празаіка, нарысіста.

19 лютага - 150 гадоў з дня нараджэння **Вячаслава Адамовіча**, беларускага грамадска-палітычнага дзеяча,

выдаўца.

22 лютага - 125 гадоў з дня нараджэння **Міколы Байкова** (1889-1941), педагога, лінгвіста, літаратуразнаўца.

22 лютага - 75 гадоў з дня нараджэння (1939 г.) **Уладзіміра Бабкова**, гісторыка і палітолага, члена-карэспандэнта НАН Беларусі.

26 лютага - 90 гадоў з дня нараджэння **Мікалая Мельнікава**, беларускага літаратуразнаўца, пісьменніка-мемуарыста, кандыдата педагогічных навук, дацэнта.

27 лютага - 280 гадоў з дня нараджэння **Караля Станіслава Радзівіла** (мянушка Панае Каханку, 1734-1790), дзяржаўнага дзеяча ВКЛ, сына М.К. Радзівіла-Рыбанькі.

САКАВІК

4 сакавіка - 100 гадоў з дня нараджэння **Генадзя Шведзкі**, беларускага паэта.

4 сакавіка - 90 гадоў з дня нараджэння **Аляксандра Коршунава**, беларускага літаратуразнаўца, тэкстолога.

8 сакавіка - 100 гадоў з дня нараджэння **Якава Зяльдовіча** (1914 -- 1987), фізіка-тэарэтыка, акадэміка АН СССР (1958 г.), тройчы Героя Сацыялістычнай Працы (1949, 1953, 1956 гг.).

10 сакавіка - 125 гадоў з дня нараджэння **Уладзіміра Пігулеўскага**, беларускага грамадска-культурнага дзеяча, пісьменніка.

12 сакавіка - 100 гадоў з дня нараджэння **Уладзіміра Клішэвіча**, паэта.

13 сакавіка - 80 гадоў з дня нараджэння **Аўгінні Кавалюк**, беларускай паэтки.

18 сакавіка - 120 гадоў з дня нараджэння **Альбіна Стаповіча**, беларускага грамадска-культурнага дзеяча, кампазітара, музычнага педагога.

20 сакавіка - 125 гадоў з дня нараджэння **Часлава Родзевіча**, беларускага тэатральнага і грамадскага дзеяча.

22 сакавіка - дзень памяці **Кастуся Каліноўскага** (02.02.1838 - 22.03.1864), кіраўніка нацыянальна-вызвольнага руху, публіцыста, паэта. Заканчэнне паўстання на Літве і Беларусі.

25 сакавіка - 100 гадоў з дня нараджэння **Ганны Новік**, беларускай паэтэсы, празаіка.

28 сакавіка - 80 гадоў з дня нараджэння **Кастуся Цвіркi**, паэта, перакладчыка, выдаўца.

Сакавік - 30 гадоў таму ў Менску створаны культурна-асветніцкі клуб "Спадчына".

КРАСАВІК

1 красавіка - 100 гадоў з дня нараджэння **Васіля Струменя**, беларускага і ўкраінскага паэта, удзельніка вызвольнага руху ў Заходняй Беларусі (20-30-я гг.).

6 красавіка - 110 гадоў з дня нараджэння **Міколы Хведаровіча**, беларускага паэта, празаіка, перакладчыка.

13 красавіка - 220 гадоў таму (1794 г.) пачалося паўстанне пад кіраўніцтвам **Тадэвуша Касцюшкі**.

13 красавіка - 70 гадоў з дня нараджэння **Ўладзіміра Лісіцына**, беларускага паэта.

16 красавіка - 150 гадоў з дня нараджэння **Аляксандра Слупскага**, гісторыка археолага.

17 красавіка - 75 гадоў з дня нараджэння **Анатоля Валахановіча**, гісторыка, журналіста, пісьменніка.

18 красавіка - 200 гадоў з дня нараджэння **Яўстафія Тышкевіча**, беларускага гісторыка, археолага, краязнаўца.

18 красавіка - 120 гадоў з дня нараджэння **Кастуся Пуроўскага**, беларускага фалькларыста-спевака.

20 красавіка - 70 гадоў з дня нараджэння **Яўгена Лецкі**, беларускага літаратуразнаўца, пісьменніка, краязнаўца, кандыдата філалагічных навук.

22 красавіка - 75 гадоў з дня нараджэння **Валерыя Аграшкевіча**, беларускага літаратуразнаўца.

23 красавіка - 220 гадоў таму (1794 г.) у Вільні ўтвораны паўстанцкі ўрад ВКЛ - **Найвышэйшая рада літоўскага народа**.

23 красавіка - 80 гадоў з дня нараджэння **Ўладзіміра Конана**, беларускага філосафа, літаратуразнаўца.

24 красавіка - 70 гадоў з дня нараджэння **Зянона Пазыняка**, беларускага грамадска-палітычнага і культурнага дзеяча, тэатразнаўца, археолага, публіцыста, паэта, кандыдата мастацтвазнаўства.

25 красавіка - 110 гадоў з дня нараджэння **Васіля Барысенкі**, беларускага літаратуразнаўца, крытыка.

26 красавіка - 50 гадоў таму (1964 г.) у Маладзечне адкрыты **Менскі абласны краязнаўчы музей**.

27 красавіка - 175 гадоў з дня нараджэння **Мсціслава Камінскага** (1839-1868), этнографа, фалькларыста, публіцыста.

28 красавіка - 75 гадоў з дня нараджэння **Зінаіды Бандарнікі**, дыктара тэлебачання, народнай артысткі Беларусі.

Красавік - 150 гадоў таму (1864 г.) пачала дзейнасць **Археалагічная камісія ў Вільні**. Спыніла дзейнасць у 1915 г.

ТРАВЕНЬ

1 траўня - 100 гадоў з дня нараджэння **Алены Ленсу**, беларускага літаратуразнаўца, крытыка.

1 траўня - 80 гадоў з дня нараджэння **Міколы Корзуна**, беларускага празаіка.

2 траўня - 80 гадоў з дня нараджэння **Аляксея Гардзіцкага**, беларускага крытыка.

2 траўня - 70 гадоў з часу заснавання (1944 г.) у Менску **Літаратурнага музея Янкі Купалы**.

6 траўня - 110 гадоў з дня нараджэння **Паўлюка Труса**, беларускага паэта.

11 траўня - 70 гадоў з дня нараджэння **Марыі Шаўчонак**, беларускай паэтки, журналісткі.

11 траўня - 60 гадоў з дня нараджэння **Марыі Лойкі**, беларускага мовазнаўца, кандыдата філалагічных навук.

12 траўня - 60 гадоў таму (1954 г.) БССР стала членам **ЮНЕСКА**.

19 траўня - 150 гадоў з дня нараджэння **Васіля Іосіфавіча Гуркі** (1864 - 1937), расійскага ваеннага дзеяча, генерала ад кавалерыі.

24 траўня - 110 гадоў з дня нараджэння **Адама Русака**, беларускага паэта песенніка.

27 траўня - з дня нараджэння **Антоня Бялевіча**, беларускага празаіка перакладчыка.

28 траўня - 90 гадоў з дня нараджэння **Леаніда Побаля** (1924 -- 2004), археолага.

ЧЭРВЕНЬ

5 чэрвеня - 160 гадоў з дня нараджэння **Юдаля Пэна**, беларускага жывапісца, педагога.

8-14 чэрвеня - 80 гадоў таму (1934 г.) адбыўся **I Усебеларускі з'езд пісьменнікаў**.

10 чэрвеня - 75 гадоў з дня нараджэння **Хведара Чэрні**, беларускага паэта.

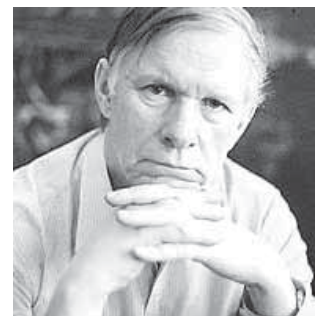
13 чэрвеня - 180 гадоў з дня нараджэння **Кастуся Вераніцына** (1834-1904), варагоднага аўтара паэмы "Тарас на Парнасе".

16 чэрвеня - 425 гадоў

з дня нараджэння **Альбрэхта Радзівіла**, дзяржаўнага дзеяча Вялікага Княства Літоўскага.

16 чэрвеня - 180 гадоў з дня нараджэння **Аляксандра Ельскага** (1834-1916) пісьменніка, гісторыка, этнографа, краязнаўца, публіцыста.

19 чэрвеня - 90 гадоў з дня нараджэння **Васіля Быкава** (1924-2003), народнага пісьменніка, Беларусі, грамадскага дзеяча.

21 чэрвеня - 150 гадоў з дня нараджэння **Аляксандра Сержпутоўскага** (1864-1940), беларускага этнографа, фалькларыста.

22 чэрвеня - 150 гадоў з дня нараджэння **Германа Мінкоўскага** (1864 - 1909), матэматыка і фізіка, аднаго з заснавальнікаў тэорыі адноснасці.

22 чэрвеня - 90 гадоў з дня нараджэння **Івана Козырава**, беларускага мовазнаўца.

22 чэрвеня - 80 гадоў з дня нараджэння **Віктара Хаўратовіча**, беларускага паэта.

23 чэрвеня - 50 гадоў з дня нараджэння **Віктара Хруля**, вучонога ў галіне журналістыкі, сацыялогіі, кандыдата філалагічных навук.

24 чэрвеня - 50 гадоў таму (1964 г.) у в. Цімкавічы Капыльскага раёна адкрыты **Мемарыяльны літаратурны музей Кузьмы Чорнага**.

24-25 чэрвеня - 25 гадоў таму назад у Вільні адбыўся Устаноўчы з'езд Беларускага Народнага Фронту "Адраджэньне".

25 чэрвеня - 220 гадоў таму (1794 г.) паўстанцкія войскі ВКЛ пацярпелі паражэнне ад расійскіх войск каля мястэчка **Солы**.

25 чэрвеня - 75 гадоў з дня нараджэння **Варлена Бечыка**, беларускага крытыка, літаратуразнаўца.

26 чэрвеня - 90 гадоў з дня заснавання (1924) у Празе **Аб'яднання беларускіх студэнцкіх арганізацый** (АБСА). Існавала да 1939 г.

27 чэрвеня - 210 гадоў з дня нараджэння **Рафала Слізня**, беларускага скульптара, жывапісца, медальера, архітэктара.

27 чэрвеня - 25 гадоў з дня **Устаноўчага з'езду Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны**.

28 чэрвеня - 130 гадоў з дня нараджэння **Вольгі Сахаравай**, беларускай паэтэсы, драматурга.

28 чэрвеня - 100 гадоў з дня нараджэння **Ўладзіміра Савіцкага**, беларускага празаіка, паэта.

Канец чэрвеня - 70 гадоў з часу правядзення II **Усебеларускаму кангрэсу**.

Віншуем сяброў ТБМ, якія нарадзіліся ў студзені

Адаська Віктар
Акулін Эдуард
Алесіна Ганна Міхайлаўна
Аліева Марыя Рыгораўна
Алехнович Мікалай Мікал.
Андрасовіч Наталля Валянц.
Антаноўскі Мікалай
Антанюк Ян
Анціпенка Лявон Міхайлавіч
Апейка Марыя Фёдарэўна
Аскірка Валянцін Фёдаравіч
Ашкінадзэ Аляксандра Аляк.
Ашуева Вера Яўгенаўна
Багданкевіч Святлана Мікал.
Бакіноўскі Валянцін
Баркоўская Настасся
Баркун Любоў Сяргеёўна
Барткевіч Таццяна Фёдарэўна
Барысаў Лявон Аляксеевіч
Барысевіч Аляксандр Вітол.
Батуеў Павел
Батура Вольга Іванаўна
Бахір Алена
Белы Павел Аляксандравіч
Бечка Антон Вацлававіч
Блажачынны Фларыян Мікал.
Болбас Данута Вацлаваўна
Бульга Міхаіл
Бурбоўская Алена Уладзім.
Бяліцкая Ганна Сцяпанэўна
Бяляева Кацярына Уладзім.
Варанцоў Міхаіл Ананіевіч
Варатынская Галіна Алякс.
Варонька Ніна Адэльфонс.
Васілевіч Алена Канстанцін.
Віданава Ірына Аляксеўна
Вінаградэў Віталь
Віслоўіч Эдуард Андрэевіч
Водзіч Таццяна
Вярбоўская Надзея
Гайдук Марыя
Галавач Яўген
Гапеева Вальжына Міхаіл.
Гаравы Марат
Гарадко Галіна Станіславаўна
Гарбачова Тамара Валер'еўна
Гардзіенка Ала Андрэеўна
Гасціловіч Уладзімір Васільев.
Гацак Максім Віктаравіч
Гедроіч Аляксандр Генадз.
Герасёва Таццяна Андрэеўна
Герман Таццяна
Гільвей Валянціна
Грышкевіч Анатоль
Грышкевіч Лявон Іосіфавіч
Грэбень Раіса
Гуржова Каміла
Дашкевіч Віктар
Дварэцкі Аляксей Вадзімавіч
Дварэцкі Андрэй Вадзімавіч
Дзям'янаў Аляксандр Уладз.
Дзям'яненка Юлія
Доўнар Павел Віктаравіч
Дранжкевіч Марыя
Дробаў Іван Міхайлавіч
Дубовіч Ганна Уладзіміраўна
Дуброўская Наталля
Дунецкі Анатоль
Дычок Рэгіна Янаўна
Езавіт Т. В.
Ефімовіч Аляксандр Вячас.
Жарнасек Ірэна Францаўна
Жылінская Святлана
Жынь Канстанцін Уладзімір.
Заіка Зоя Міхайлаўна
Закрэўская Ніна
Зарубава Ганна Уладзімір.
Захарава Кацярына Алякс.
Збадоўскі Эдуард Іосіфавіч
Здановіч Ніна Іванаўна
Землякова Ала
Зімніцкая Ганна Ігараўна
Зімніцкі Леанід
Зубар Марына Уладзіміраўна
Іванковіч Уладзімір Уладзім.
Івановіч Кацярына Анатол.
Ігнатчык Алег Уладзіміравіч
Іпатава Вольга Міхайлаўна
Кабышаў Зміцер
Кавальчук Таццяна
Казак Валянціна
Казак Міхась Мікалаевіч
Казак Сяргей Іванавіч

Казлоўскі Алег Феліксавіч
Калесніковіч Максім
Калінка Святлана Міхайлаўна
Каліноўская Марыя
Калядка Іна
Канопкіна Таццяна Станісл.
Канус Марыя Іванаўна
Капарыха Мікола
Капуста Алена Міхайлаўна
Карабан Станіслаў Вацлавав.
Каралёнак Мікалай Мікал.
Каратчэня Іван Адамавіч
Карней Ігар Пятровіч
Карповіч Уладзімір Леанід.
Картузава Яўгенія Юр'еўна
Карэнька Людміла Мікал.
Каспяровіч Ілля Алегавіч
Касьян Марыя Віктараўна
Кашчэева Людміла
Каяла Уладзімір Іванавіч
Кізеёў Ігар
Кісель Таццяна Аляксандр.
Клімашонак Віталь Алегавіч
Кліменценка Святлана Ульян.
Клімуць Яраслаў Іванавіч
Клямята Уладзімір Антонавіч
Кніга Галіна
Кожан Кліменцій Арсенавіч
Козел Алена Аляксандраўна
Коласава Алена Аляксандр.
Корнеў Павел Іванавіч
Котаў Павел Аляксандравіч
Красоўская Таццяна
Красоўскі Леанід Мікалаевіч
Красоцкі Ян
Краўчук Ала
Крол Вера Сяргеёўна
Крывальцэвіч Мікола
Крывой Яраслаў Віктаравіч
Крыж Сяргей Аляксандравіч
Кузьмянкоў Генадз Адамав.
Кулік Анатоль
Курчанава Ларыса Вітал.
Кучэпаленка Яўген
Лабанава Наталля Андрэеўна
Лабыха Канстанцін Валянцін.
Лазарэнкаў Валянцін
Лазюк Аляксандр
Лакішык Аляксей Рыгоровіч
Ларычаў Алег Васільевіч
Лашук Алег Пятровіч
Ліпскі Канстанцін Аляксеевіч
Лісоўскі Дзмітры
Ліцкевіч Наталля
Ліцьвінчук Анатоль
Лобан Павел Міхайлавіч
Лобец Алесь Паўлавіч
Лукашэнка Антон Уладзімір.
Луцэвіч Аляксандр Сярг.
Лысенак Р.В.
Льсы Аляксандр Уладзімір.
Льоліна Алена Канстанцінаўна
Магалінскі Ігар Уладзімір.
Магучава Таццяна Васіл.
Магучая Галіна
Малаковіч Надзея
Маліноўскі Лявон
Мальшава Людміла Яўген.
Мальшка Іпаліт Міхайлавіч
Малюк Марына
Малыўка Марыя
Маркоўская Кацярына Мік.
Мароз Аксана Пятроўна
Марцынкевіч Марыя
Масакоўскі Уладзімір Ген.
Мацюшава Яна Аляксандр.
Мельнікаў Юры Леанідавіч
Мільнова Таццяна Мікал.
Мінько Марына
Міхалёва Варвара
Міхалькевіч Людміла Мікал.
Міханчык Нэлі
Міцкевіч Людміла
Мішкель Станіслаў
Мішкоў Яўген
Музычэнка Андрэй Мікал.
Мускі Барыс Георгіевіч
Мялешка Віктар Аляксандр.
Наваградскі Мечыслаў Аляк.
Навахрост Кацярына
Навуменка Валянціна Мікал.
Нагорны Юры Аляксандр.
Нікалаеў Аляксандр Яўген.

Нікіцін Аляксандр Аркадз.
Новік Міхась Фаміч
Норка Алесь
Падабед Аляксандр
Палубінская З. Г.
Панізавіч Марат Яфімавіч
Панкратава Наталля Сярг.
Патаранскі Сяргей Сяргеевіч
Паўлючук Антон
Пісарэнка Аляксандр Васіл.
Пляхневіч Тамара
Пракаповіч Наталля Фёдар.
Пракурят Яўген Андрэевіч
Пратасаў Мікалай
Пратасеня Юры Аляксандр.
Прымака Васіль Дзмітрыевіч
Прыхач Віталь Іванавіч
Прышчыц Валянціна Сцяпан
Пярвушына Галіна Сярг.
Пясецкі Генадз Леанідавіч
Пячкоўскі Франц Уладзімір.
Рабянок Дзяніс
Радзюк Міхаіл Міхайлавіч
Рамановіч Вераніка
Роўкач Андрэй
Рудак Таццяна
Рудзіч Алена
Рудкая Алена Вітальеўна
Рымша Сяргей
Савіцкая Таццяна
Савуліч Мікалай
Самуілік Яўген Рыгоровіч
Сасковіч Алена
Сасанчук Сцяпан
Свентахоўская Валянціна М.
Свістунова Алесь Аляксандр.
Семянчук Альбіна
Сівіцкі Уладзімір Уладзімір.
Сібіраў Ігар
Сіповіч Святаслаў Іосіфавіч
Сітніца Рыгор
Скамейка Сяргей Кузьміч
Скрыпко М.А.
Снітко Тамара
Стагначоў Уладзімір
Судак Вікторыя
Суша Тамара Мікалаеўна
Сушчэня Анатоль
Сцяпанчук Надзея
Сытая Таццяна
Сяргейчык Аляксей Мікал.
Тамашоў Мікалай
Тамашэвіч Аляксандр Уладз.
Тамашэвіч Тамаш Іосіфавіч
Тарасевіч Тамара Сафрон.
Трухін Уладзімір Фёдаравіч
Украінка Сяргей Сяргеевіч
Федаровіч Святлана Міх.
Федзюшка Надзея
Фёдарова Вольга Дзмітр.
Фядотаў Феакіст Фёдаравіч
Хадановіч Маргарыта Міх.
Хадоркін Мікола Фёдаравіч
Хамайда Барыс
Хамец Міхась Дзмітрыевіч
Хмараў Сяргей Рыгоровіч
Царкова Ніна Канстанцінаўна
Цігоў Ігар Віктаравіч
Ціхачова Ганна
Цыбульская Людміла Віктар.
Цяцёркін Мікалай Яўгенавіч
Чайка Сяргей
Чаркасава Любоў Восіпаўна
Чарных Наталля
Чарнякова Вольга
Чачотка Анатоль Ілліч
Чылек Міхаіл Паўлавіч
Чырэка Алесь
Шакляч Таццяна
Шафарэнка Мікалай Мікал.
Швец Алена
Шыбека Аляксандр Сярг.
Шыдлоўская Ніна Анатол.
Шыман Дзмітры Валянцін.
Шыманец Алена
Шынкевіч Уладзімір
Шышко Вадзім Аляксандр.
Юранкова Марыя Віктараўна
Якалцэвіч Марыя Антонаўна
Якушава Аліна Мікалаеўна
Янушкевіч Леанід
Яцкевіч Уладзімір Антонавіч

Барысу Мускаму - 75

9 студзеня 2014 года адсвяткуе 75-годдзе сябар Фрунзенскай арганізацыі ТБМ імя Ф. Скарыны Барыс Георгіевіч Мускі. Ён нарадзіўся ў Менску ў сям'і Георгія Аляксандравіча Мускага (1910-1989) і Ксеніі Васільеўны Станкевіч (1916-2010). Бацька хлопчыка нарадзіўся ў Варшаве. Працаваў інжынерам-будаўніком. Барыс быў адзіным дзіцём у сям'і. Падчас Вялікай Айчыннай вайны сям'я жыла ў Менску. Пасля вайны Барыс трапіў у прывілеяваную школу № 42, вучыўся ў школе на "4". Займаўся ў Палацы піянераў у гуртку мастацкага чытання. У нейкім класе нават атрымаў граматы! Скончыў 7 класаў. Паступіў у энергатаэхнікум у 1953 годзе. Вучыўся па спецыяльнасці "Цеплавая частка электрычных станцый". Тэхнікум скончыў з сярэднім балам "4,18". Застаўся працаваць у Менску ў арганізацыі "Беларусэнергія".

Да прызыву ў войска працаваў ў г. Жодзіна машыністам турбіны (больш за год). У 1958-1961 гг. служыў у ракетных войсках стратэгічнага прызначэння. Служыў на Поўначы. У 1961 годзе паступіў у Політэхнічны інстытут на спецыяльнасць "Цеплавая частка электрычных станцый". У Інстытуце скончыў 1 курс і пайшоў вучыцца на вярхоўнае аддзяленне па той жа спецы-

яльнасці. Пачаў праектаваць для электрастанцый кантрольна-вымяральных прыборы і аўтаматыку. Ажانیўся з дзяўчынай Алай у 1964 годзе, а ў 1966 годзе нарадзілася дачка Алена, якая зараз жыве ў г. Менску. У 1969 годзе скончыў ВНУ.

З 1963 па 2011 гады працаваў кіраўніком групы ў БелНДЭнергапраме. З'яўляецца "Выдатнікам беларускай энергасістэмы".

У 1971 годзе ажانیўся з Марыяй Чукіла. У 1973 годзе нарадзіўся сын Кірыл, які зараз працуе юрыстам. У 1982 годзе нарадзіўся малодшы сын Алесь. Барыс Мускі праектаваў электрастанцыі ў г. Лідзе, Бабруйску, Баранавічах, Менску (ТЭЦ-4 і ТЭЦ-5). Удзельнічаў у народнай дружыне, за што атрымаў граматы Вярхоўнага Савета БССР у 1984 годзе якую яму ўручаў намеснік старшыні Вярхоўнага Савета - Лабанок (зараз ёсць вуліца ў г. Менску).

Барыс Мускі праектаваў электрастанцыі ў Літве і Расіі (Энгельсе і Куйбышаве), а таксама ў Македоніі (з 1979 па 1981гг.) у 1960 годзе трапіў у шэрагі КПСС, у якой быў да 1991 года.

У 1990 г. у яго на працы была створана суполка ТБМ з 30 чалавек. Удзельнік 1 з'езду ТБМ. Увесь час вылісвае штотыднёвік "Наша слова". З

пачатку 1990 года наведваў "Беларускую хатку". Наведваў таксама суполку "Спаемства" (кіраўнік Язерскі Сяргей Андрэевіч). З 1990-х гг. прыхільнік клуба "Спадчына", якім кіраваў Анатоль Белы. Сябар Рэвізійнай камісіі ТБМ (абраны на X з'ездзе ТБМ). Спідар Барыс мае ўнука Кастуся (1999 г.н.). З 1970 года спідар Мускі займаецца загартоўваннем і зімовым плаваннем. Барыс Георгіевіч па некалькі разоў на тыдзень наведвае ТБМ і займаецца грамадскай дзейнасцю.

Ахрышчаны падчас вайны ў праваслаўнай царкве, Барыс Георгіевіч наведвае грэка-каталіцкую царкву ў Менску (ў Снежным завулку). Яшчэ трэба адзначыць, што спідар Барыс - сябар клуба "Прамова". Ветэран ТБМ збірае што атрымаў граматы Вярхоўнага Савета БССР у 1984 годзе якую яму ўручаў намеснік старшыні Вярхоўнага Савета - Лабанок (зараз ёсць вуліца ў г. Менску).

Шматлікія сябры ТБМ і яго кіраўніцтва жадаюць Барысу Мускаму моцнага - моцнага здароўя, шчасця, радасці, здзяйснення мар і задум, усяго самага найлепшага яго родным і блізкім!

*Аляксей Шалахоўскі,
гісторык,*

журналіст, краязнавец.

На здымку: Барыс Мускі з жонкай Марыяй і яе знаёмай.

Парадак дня Рэспубліканскай Рады ТБМ 26.01.2014 г.

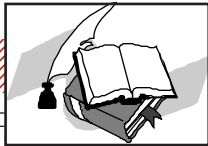
1. Справядзача Старшыні ТБМ аб працы арганізацыі за 2013 г.
2. Зацвярджэнне плана працы ТБМ на 2014 год.
3. Прыняццё Заявы адносна сітуацыі з Літаратурным музеем імя Максіма Багдановіча.
4. Падрыхтоўка да юбілею ТБМ.
5. Падрыхтоўка да чарговага з'езду ТБМ.
6. Прыняццё Звароту да кандыдатаў у дэпутаты мясцовых саветаў і выбарнікаў.
7. Рознае.

Увага

У студзені 2014 г. у сядзібе ТБМ у межах кампаніі "Будзьма" працягвае працаваць гістарычная школа "Гісторыя ў падзехах і малюнках" пад кіраўніцтвам кандыдата гістарычных навук **Алега Трусава**.

У студзені заняткі адбудуцца: 13 студзеня (панядзелак), 20 студзеня (панядзелак), 27 студзеня (панядзелак), 30 студзеня (чацвер).

Пачатак а 18-й на вул. Румянцава, 13. Уваход вольны.

Новае выданне

Кніга пра лёсы беларусаў

Напярэдадні праваслаўных Калядаў у менскім выдавецтве "Кнігазбор" выйшла з друку новая кніга слонімскага літаратара, гісторыка і краязнаўца Сяргея Чыгрына пад загалоўкам "Іншых шляхоў не было".

Кніга прысвечана гісторыі Беларусі, яе выдатным асобам, якія ў XX стагоддзі жылі, працавалі і змагаліся за незалежнасць сваёй Бацькаўшчыны.

Выданне распачынаецца артыкуламі пра лёс мовазнаўца Янкі Бялькевіча, пра кіраўніка падпольнай "Чайкі" Васіля Супруна, пра сябра Саюза вызвалення Беларусі Самсона Пярловіча, пра дзеячаў ТБШ у Заходняй Беларусі ў 1920-1930-х гадах Алену Лябецкую, Паўла Крынчыка, Серафіма Татарына, Веру Белаюз і пра іншых малавядомых і вядомых асоб Бацькаўшчыны.

Кацярына
ЯНУШЭВІЧ

Чытанка для маленькіх

Каляды, Новы год, ізноў Каляды - святы ідуць адно за адным. А днямі адбылася яшчэ адна падзея, якую таксама можна лічыць сапраўдным святам.

Новай чудаўнай кнігай "Чытанка для маленькіх", укладзенай Вінцуком Вячоркам і Пятром Садоўскім, папоўнілася серыя "Каляровы ровар", што выходзіць у Бібліятэцы Саюза беларускіх пісьменнікаў "Кнігарня пісьменніка". У кніжку ўвайшлі творы з першай часткі "Чытанкі для дзіцячага садка" тых жа ўкладальнікаў, якая выходзіла ў 2008 годзе і многім палюбілася. Новае выданне выйшла ў выдавецтве "Кнігазбор" на замову МГА "ЗБС "Бацькаўшчына".

"Чытанка для маленькіх" - гэта выдатны падарунак

для тых, у каго маленькіх дзеці. Кніга змяшчае вершы і казкі, калыханкі і гульнівыя прыпеўкі для дзетак да трох гадоў. Творы ў чытанцы сабраныя як народныя, так і аўтарскія.

Дзеткі могуць смела гартаць гэтую кніжку, бо яна ў цвёрдай вокладцы, а старонкі надрукаваныя на шчыльнай паперы. А гартаць яе яны будуць з сапраўдным задавальненнем, будзьце пэўныя! Выданне аздоблена прыгожымі і яркімі малюнкамі мастачкі Святланы Каньковай-Дударэнка.

У хуткім часе "Чытанку для маленькіх" можна будзе набыць у кнігарнях Менска і іншых гарадоў Беларусі.

Інфармацыйны цэнтр
МГА "ЗБС
"Бацькаўшчына".

Віншаванні ТБМ

Віншаванне ад амбасады ЗША:

Шчаслівых святаў і ўсяго найлепшага ў 2014 годзе!

Ітан А. Голдрыч,
часовы павераны ў справах ЗША.
Амбасада ЗША.

Віншаванне ад амбасады Германіі:

Пасольства Федэратыўнай Рэспублікі Германія ў Мінску жадае Вам вясёлых Калядаў і шчаслівага Новага 2014 года!

Віншаванне ад "Офіса еўрапейскай экспертызы і камунікацый"

Шаноўныя сябры!

Мы шчыра дзякуем за супрацоўніцтва і падтрымку сёлета!

Пазітыву, прыгажосці і натхнення ў штодзённай працы ў 2014 годзе!

Асветніцкая ўстанова
"Офіс еўрапейскай экспертызы і камунікацый".

Віншаванне ад Беларускай асацыяцыі журналістаў:

Шаноўныя калегі, сябры!

ГА "Беларуская асацыяцыя журналістаў" шчыра віншуе вас з Калядамі і Новым годам!

Зычым вам радасных святаў і ўдалага 2014 года!

Спадзяёмся на далейшае ўмацаванне нашых сяброўскіх і дзелавых кантактаў.

Па-ранейшаму ваш БАЖ.

Віншаванне ад Асацыяцыі рэгіянальнай прэсы:

Паважаныя сябры!

Вясёлых Вам Калядаў і шчаслівага Новага Года!

Плэннай працы і шматлікіх дасягненняў.

З павагай, Ганна Ягорва.

Віншаванне ад ГА БНФ "Адраджэньне":

Вясёлых Калядаў і шчаслівага Новага Года!

З павагай, Ігар Лялюкоў.

Віншаванне ад сям'і

Мальдзісаў:

Шлём Вам сардэчныя віншаванне з Нараджэннем Хрыстовым і Новым 2014 годам!

Няхай Год Каня будзе жывым у бегу, не скідае нікога з Аптымизацыяга Воза, зіма чакае нас нармальна, вясна – дружная, лета – без ураганаў і паводак, а восень – з багатым ураджаем!

З павагай і
найлепшымі пажаданнямі
Адам, Яраслаў і
Аляксей Мальдзісы.

Віншаванне ад Nastaunik.info:

Шаноўныя сябры, калегі і ўсе нашыя чытачы!

Мы віншуем вас з Калядамі і Новым годам! Дзякуй за тое, што вы заставаліся з намі, дасылалі свае матэрыялы, чыталі, раілі, як палепшыць нашу працу.

Заўсёды ваш, Nastaunik.info.

Віншаванне ад Тамары Габрусь:

Віншую з Новым 2014 годам і Калядамі!

У навагоднім карагодзе
Змею панаваць ужо годзе!
Вунь там Конік б'е капытам -
Ён рыхтуе нам іспыты.
Будзьце моцныя, як коні,
Працавітыя, як коні -
Шчасце будзе ў далонях!"

З любасцю да лагойскай зямлі

Зямля бацькоў у кожнага свая. Раўнінная або ўзгорыстая, рачная або азёрная, балочыстая або пясчаная... Узгадаўшыся і вырасшы, мала хто застаецца на ёй: аб'язваемся, пускаем карэнне ў іншых мясцінах. І заўсёды шчыміць сэрца, калі набліжаешся да бацькоўскіх веснічак, да родных магілак...

"Зямля бацькоў, Лагойшчына мая..." Радкі з верша Ніла Гілевіча сталі назвай і апірышчам вечарыны, якая адбылася ў ТБМ. Выступоўцы пада-

браліся так, што кожны нейкі чынам звязаны з лагойскай зямлёй. Цымбаліст Алесь Лявончык - ураджэнец. Мікола Ляшчун парадніўся з ёю 30 год

таму. Яго былая вучаніца Алёна Масцерава працуе ў раённай газеце. Паэтка Аліна Легастаева жыла ў Лагойску ў 90-ых гадах. Кампазітар і музыка Іван Раманчук кароткі час працаваў у Пleshчаніцкай СШ №1. Аўтар фотапрэзентацыі Кацярына Жардзецкая атрымала ў спадчыну сядзібу свайго дзеда, настаўніка Івана Нікіфаравіча, і ўлюбілася ў янушкавіцкія краявіды. Вядоўца імпрэзы Галіна Каржанеўская яшчэ школьніцай пераехала ў тую ж вёску, напісала там першыя вершы, а пасля настаўнічала ў Пleshчаніцах. Усе дзяліліся сваімі ўражанымі, дарагімі ўспамінамі, цікавымі выпадкамі. Прагучалі вершы і песні народнага паэта Беларусі Ніла Гілевіча ў выкананні пяцікурсніцы БДУ Дар'і Ліберавай. А галоўным героём вечарыны стаў паэт і перакладчык Мікола Ляшчун, які пра-

чытаў прысутным свае новыя творы. З гэтым пераказаным вечарам добра перагукваліся радкі з яго пазычнай кнігі "Белая завая":

Я веру ў геній дабрыні,
Жыву, сябрую на даверы.
Я веру ў зорку чысціні...
Бо як жа можна

жыць без веры?
Галіна Зінкевіч.

На фота В. Маеўскага:

1. Вершы чытае Аліна Легастаева. 2. Выступае Іван Раманчук. 3. Здымак на памяць. 4. Мікола Ляшчун і Галіна Каржанеўская. 5. Ураджэнец Лагойскай зямлі Алесь Лявончык.

2013 год у ТБК

Вось і зараз, у чаканні аднаго з самых важных святаў жыцця, перагортваем яшчэ адну старонку ўласнага летапісу. Якім быў гэты год? Вядома, для кожнага сваім, розным і непаўторным. Адным адыходзячы год прынес радасцяў, дасягненняў, іншым страгаў і расчарванняў. Такое ўжо чалавечае жыццё. Але ў любым выпадку ён ужо стаў гісторыяй. У чаканні ж наступнага года ва ўсіх спадзяванні, што той будзе лепшым, чым мінулы.

Прабеглы год быў значным на падзеі і ў жыцці Таварыства беларускай культуры ў Літве, галоўнай з якіх стала правядзенне V канферэнцыі Беларусаў Балтыі і замежжа, якая праходзіла 6-7 красавіка 2013 г. у Вільні. У ёй прынялі ўдзел прадстаўнікі Літвы, Латвіі, Эстоніі, Чэхіі і Беларусі. Арганізаваў і правёў канферэнцыю старшыня Таварыства беларускай культуры ў Літве Хведар Нюнька. Ён у гэты час таксама адзначыў сваё 85-годдзе. У часе працы канферэнцыі былі выпрацаваны і прынятыя тэксты рэзалюцыі і зваротаў у розныя інстытуцыі краінаў ЕС і Беларусі, якія засведчылі ўрадам гэтых краінаў, што беларусы не проста існуюць у гэтых дзяржавах, але таксама "хочуць людзьмі звацца".

Самым багатым на падзеі ў жыцці арганізацыі быў сакавік. Як вядома, 25 сакавіка адзначаецца самае вялікае беларускае свята - Дзень абвешчання БНР. Вядома, мы не былі ў баку. Варта адзначыць, што ўжо цягам некалькіх гадоў сталася добрай традыцыяй гэты дзень святкаваць усім беларускім арганізацыям разам, нягледзячы на розныя палітычныя погляды, уласны пераказанні. Урачыстае святкаванне 95 гадавіны пачалося з ускладання вянка і кветак да магілы братоў Луцкевічаў на Віленскіх могілках Росы. Менавіта Луцкевічы належылі да тых, хто тады, 95 гадоў таму спрычыніўся да абвешчання БНР. Прышла зусім невялікая колькасць людзей, якая падкрэсліла, што беларускае грамадства Вільні з кожным годам усё больш і больш аб'якава стаўца да сваіх нацыянальных святаў. Лія ўмоўнай магілы братоў Луцкевічаў выступілі Кірыл Атаманчык, Хведар Нюнька, Станіслаў Шушкевіч... Усе яны адзначылі важнасць гэтага свята і выказалі спадзяванне на адраджэнне Беларусі.

Больш падрабязную інфармацыю знойдзеце на нашым сайце: www.westki.info/tbk, які заклікаем наведаць, а таксама і дасылаць свае матэрыялы.

Напрыканцы хочацца павіншаваць усіх са Святамі і пажадаць, каб наступны год быў не горшым за папярэдні.

*Алесь Адамковіч,
доктар
гуманітарных навук.*

Хведар Нюнька, Аляксандр Каўбаска і інш. Святочнае мерапрыемства завяршылася канцэртамі фальклорнага гурта "Акана NHS", які адкрыў свет тысячагадовых беларусаў з іх вераваннямі, традыцыямі, легендамі, паданнямі.

Ужо далёка не першы год стала адзначаюцца ўгодкі смерці нацыянальнага героя, ахвяраваўшага сваё маладое жыццё дзяля свабоды Бацькаўшчыны Кастуся Каліноўскага, якія беларускія віленчукі і госці Вільні ўшанавалі 23 сакавіка. Урачыстыя мерапрыемствы распачаліся з Паніхіды за Кастуся Каліноўскага ў грэка-каталіцкай царкве Св. Тройцы ў Вільні. Паніхіду адслужыў грэка-каталіцкі святар з Беларусі а. Андрэй Крот. Затым распачалося ўрачыстае шэсце ад месца пакарання смерцю Кастуся Каліноўскага на Лукішскім пляцы да яго ўмоўнай магілы на гары Гедыміна.

Гэтым летам, 23-24 ліпеня ў Менску адбыўся VI з'езд Беларусаў свету ў якім прынялі ўдзел 239 дэлегатаў і 95 гасцей з 18 краін замежжа і самой Беларусі. Ад беларусаў Літвы - 11 чалавек, з іх 4 - дэлегаты ад нашага ТБК.

2 лістапада адзначаюцца Дзяды - дзень памяці продкаў. Сябры Таварыства таксама не засталіся ў баку і 2 лістапада на віленскіх могілках разам з іншымі беларусамі наведалі магілы адшчоўшых у венацье беларусаў і памаліліся за супакой іх душаў.

Традыцыяй сталася адзначаць Дзень Героюў (Случкае паўстанне) у нашым Таварыстве. Гэтым разам таксама не абмінулі гэтай даты, і імпрэза за 30 лістапада была прысвечана гэтай падзеі.

А заканчэнне года ў Таварыстве адсвяткавалі беларускімі Калядамі. Гэтым разам у госці да нас завіталі не толькі беларусы, але і прадстаўнікі рускага і ўкраінскага народаў. Святкаванне Калядаў адбывалася з удзелам ксяндза Данілы, які ўвесь гэты святочны вечар прысвяціў нам. А ў сядзібе Таварыства была адпраўлена Калядная Служба.

Варта адзначыць, што цягам года ў Таварыстве бабыла шмат знакамітых асобаў, сярод іх Зянон Пазыняк, Алесь Краўцэвіч, Юры Беленькі, Уладзімір Арлоў, Радзім Гарэцкі, Генадзь Бураўкін і шмат іншых.

Больш падрабязную інфармацыю знойдзеце на нашым сайце: www.westki.info/tbk, які заклікаем наведаць, а таксама і дасылаць свае матэрыялы.

Напрыканцы хочацца павіншаваць усіх са Святамі і пажадаць, каб наступны год быў не горшым за папярэдні.

*Алесь Адамковіч,
доктар
гуманітарных навук.*

Калядны цуд сваімі рукамі

Каляды! Вочы дзяцей гараць чаканнем цуду. Бляск мішуры, водар ёлкі, смак цукерак, маскі, касцюмы... У кожнага з нас свае калядныя ўспаміны. Як жа зрабіць Каляды незабыўнымі і для нашых дзяцей?

Экскурсіі, паездкі, аніматары ў кавярнях ды рэстаранах, ёлкі ў ДК і тэатрах і карпаратывы на працы ў бацькоў, Дзед Мароз на дом - хто толькі не прапануе калядны цуд па малых ці вялікіх коштах. Вакол дзяцей пануе імпрэзавападарункавы вір, настолькі шчыльны, наколькі дазваляе бацькоўская кішэня. А самі дзеці? Мы адвядзім ім ролю

спажыўцоў: прыйдзі, апрані, сядзь, еш, глядзі, не чапай, не марнуй... Нам гэта зручна, бо не трэба нічога выдумляць, важацца, клапаціцца. Прасцей купіць дзецям свята.

Аднойчы на бацькоўскім сходзе адна маладая настаўніца папрасіла бацькоў зрабіць з дзецьмі дома па тры сняжыжкі. Бо яна не ўмее. Дзеці таксама не ўмеюць... Адзін тата абяцаў надрукаваць на прынтары, каб дзеці выразалі. Паміж намі, выцінанка (выразанне з паперы) - традыцыйнае мастацтва беларусаў. Але нічога, мы і гэта купім, калі ўжо школа хоча сняжыжкі на вокны.

А для цуду трэба так мала! Напрыклад, купіце каля 30 м стужкі з беларускім арна-

ментам - гэта паясы для хлопчыкаў і нагалоўнікі для дзяўчат. Дома ёсць бубен, а ў кабінце музыкі - драўляная грашчотка? Пазычце ў знаёмых немаўлят пару бразготак, і вясёлы шумавы аркестр гатовы. А можа, у вашым класе расце скрыпач ці флейтыст - васьмі музыка ёсць!

Фарбы, ніткі і крыху цяплення ператвораць некалькі аркушоў кардону ў маскі Казы, Мядзведзя, а на кірку зазіхціць фальгой і светладэтнымі іскрамі калядная Зорка. Ага! Не забудзьцеся пра яркі трывалы мяшок (метр тканіны, шлейкі са старога замка-маланкі, матузок, каб зашмаргнуць, і кравецкі досвед пяцікласніцы дапамогуць быць на вышыні).

А калі нечая бабуля зранку напячэ смачных аладак...

Ці доўга дамовіцца з настаўніцай музыкі, каб навучыла дзяцей хоць адной каляднай песні. На сайтах www.dzietki.org, www.nastaunik.info ці іншых лёгка адшукаць сцэнар (традыцыйны альбо сучасны, адаптаваны для лёгкага ўспрыняцця сёняшнімі дзецьмі, якім "дзясятка" ў дзённіку" бліжэй ад "жыта капой"). На ўвесь клас - гэта літаральна па 2-4 радкі, ненапружна і не патрабуе шматлікіх рэпетыцый.

Напярэдадні завітае настаўніца да сваіх калег, намякне, каб чакалі ды рыхтавалі пачастункі...

І васьмі ён, цуд! Цэлы

клас артыстаў адразу нясмела ды сарамліва, а потым усё веселей гамоніць, жартуе, спявае, а цэлы клас глядачоў спачатку напружана ўслухоўваецца, а потым рагоча з Казы ды Мядзведзя, хвалюецца, што наварожаць цыганкі, мацуецца аладакамі, дзеліцца цукеркамі, з удзячнасцю прымае зычэнні і хорам крычыць на развітанне такое нязвычайнае, але такое натуральнае: "Дзякуй!"

Гэты прасты рэцэпт каляднага цуду добра ведаюць у менскай гімназіі № 29. Гадаванцы Юліі Мікалаеўны Карака, Тацяны Фамінічны Астроўскай, Алены Леанідаўны Жылко шмат разоў здзіўлялі і радавалі яркімі імпрэзамі і аднагодкаў, і настаўнікаў. Нават завуч Любоў Піліпаўна Раднёнак і дырэктар Віктар Васільевіч Пшыкаў неаднойчы прымалі калядоўшчыкаў у сваіх кабінетах. А якія смачныя цукеркі, заробленыя такой вясёлай супольнай працай!

І колькі б "хат" - кабінетаў не абышла вясёлая чарада, застаюцца заўсёды ў дзяцей два нязменных пытанні: 1) чаму так мала выступалі? і 2) калі пойдзем наступны раз?

І гэты дотык да традыцый, гэты цуд, створаны супольна, запомніцца ім больш за чарговыя кока-колу з бульбай фры.

Алена Церашкова.

САКРАМЭНТА

Аўтар некалькіх кніг прозы, пазіі для дзяцей, п'ес, кінасцэнарыяў, шматлікіх артыкулаў і мастацтвазнаўчых эсэ.

Кніга "Сакрамэнта" выйшла ў выдавецтве "Медысон". Яе наклад 500 асобнікаў. Мастаком вокладак з'яўляецца Яўген Мальдзіс.

Асабіста я прачытаў кнігу за адзін дзень! Мне вельмі спадабаліся апавяданні: "Вожык", "Кінатэатр", "Кастрычнік", "Кветка адчаю", "Бульба з хрэнам..."

Аўтарка піша вельмі таленавіта. Адчуваецца добрае веданне жыцця... Аповесць "Сакрамэнта" з'яўляецца ўпрыгожаннем літаратурна-мастацкага выдання.

Шкада, што творчасць спадарыні Галіны не вывучаецца ў школьнай праграме!

Хачу павіншаваць славутою пісьменніцу з Днём народзінаў! Жадаю моцнагамоцнага здароўя, шчасця, радасці, новых кніг і артыкулаў, а таксама здзяйснення творчых мар і задум!

*Аляксей Шалахоўскі,
гісторык, журналіст.*

Рэдактар Станіслаў Вацлававіч Суднік**Рэдакцыйная калегія:**

Алена Анісім, Юрась Бабіч, Юля Бажок, Марыя Баравік, Вінцук Вячорка, Юрась Каласоўскі, Леакадзія Мілаш, Максім Новік, Язэп Палубятка, Аляксей Пяткевіч, Уладзімір Содаль, Станіслаў Суднік, Павел Сцяцко, Алес Трусаў.

<http://nashaslova.mns.by/> <http://pawet.net/>
<http://kamunikat.org/> <http://tbm-mova.by/>

Аўтары цалкам адказныя за падбор і дакладнасць прыведзенай інфармацыі

Газета надрукавана ў Лідскай друкарні. 231300, г. Ліда, вул. Ленінская, 23.
Газета падпісана да друку 6.01.2014 г. у 10.00. Замова № 2.
Аб'ём 2 друкаваныя аркушы. Наклад 2000 асобнікаў.
Падпісны індэкс: 63865.
Кошт падпіскі: 1 мес. - 5600 руб., 3 мес. - 16800 руб.
Кошт у розніцу: па дамоўленасці.

Заснавальнік:

ТБМ імя Францішка Скарыны.

Пасведчанне аб рэгістрацыі № 908 ад 18 снежня 2009 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Адрас рэдакцыі:

231293, Лідскі р-н, в. Даліна.

Адрас для паштовых адпраўленняў:

231282, г. Ліда-2, п/с 7.

E-mail: naszaslova@tut.by